

Posudek školitele disertační práce Mgr. Zuzany Fellegi, M.A., LL.M., na téma
Pozitivní akce v genderové legislativě v EU: potenciál a výzvy v České republice

Ve své disertační práci se autorka věnovala významnému teoretickému i praktickému problému evropského antidiskriminačního práva. Úspěšná implementace různých mezinárodních a unijních závazků v oblasti rovnosti žen a mužů záleží na volbě vhodných a účinných nástrojů na národní úrovni. Tzv. pozitivní akce, která je v odborné literatuře označována různými výrazy, představuje dlouhodobě jedno z nejdiskutovanějších opatření. Zkoumání této problematiky ve světle komplexní unijní legislativy a příslušné soudní judikatury je nesporně vhodným předmětem disertace na právnické fakultě. Při zformulování svého projektu doktorandka musela prokázat velmi dobrou orientaci nejen v relevantních oblastech unijního antidiskriminačního práva a také v oblasti mezinárodní a unijní ochrany lidských práv.

Cílem práce bylo jednak analyzovat stávající praxi pozitivní akce v rámci mezinárodních organizací a vybraných států a jednak zhodnotit možnou aplikaci pozitivní akce v České republice. Struktura práce tomuto cíli v podstatě odpovídá, jelikož autorka spojuje rozbor teoretického rámce antidiskriminačních opatření s konkrétními praktickými příklady, přičemž hlavní důraz klade autorka na zavedení kvót jako jeden z možných nástrojů pozitivní akce. Výsledkem zkoumání je vcelku komplexní dílo, které vedle právních argumentů obsahuje také konkrétní politická doporučení. Vzhledem k širší právní problematice pozitivní akce lze jednoznačně uvítat, že autorka se snažila uplatnit interdisciplinární přístup, který zahrnuje právní, sociologické a politologické úvahy.

Závěr práce přinesl jasné závěry týkající se zásadní přípustnosti pozitivní akce z hlediska unijního a ústavního práva. Je poněkud škoda, že se autorka zaměřila na kvóty jako téměř jediný účinný nástroj k dosažení zrovnoprávnění žen a mužů a důkladněji nereflektovala možné alternativy ke kvótám. Také je překvapivé, že autorka na str. 30 uvádí úpravu ve dvou německých spolkových zemích (Braniborsko a Durynsko) jako příklady zavedení politických genderových kvót, aniž by ovšem upozornila na to, že příslušné ústavní soudy v obou spolkových zemích tyto kvóty později zrušily jako protiústavní. Argumenty obsažené v příslušných rozsudcích by mohly přispět k větší otevřenosti, resp. vyváženosti celé studie, jelikož v oblasti právní vědy je obecně vhodnější vypořádat se s argumenty druhé strany, než je ignorovat.

Z pohledu školitele mohu potvrdit, že doktorandka přistoupila ke své studii svědomitě a zapracovala do své analýzy poznatky získané z poměrně širokého seznamu odborné literatury a z analýzy judikatury. Ve své práci doktorandka prokázala schopnost kriticky reflektovat vybrané judikáty ve světle širších teoretických souvislostí.

Mohu též vyzdvihnout velkou míru vlastní iniciativy, kterou doktorandka prokázala při zpracování tématu. Doktorandka v průběhu studia konzultovala se školitelem jednotlivé úseky studie. Práce je napsána odborným jazykem a je současně čtivá. Studie má přehlednou a logickou strukturu, která umožňuje čtenáři rychlou orientaci. Domnívám se, že práce splňuje požadavky kladené na formu a obsah doktorských disertačních prací. Před možnou publikací studie doporučuji důkladnou jazykovou korekturu, která by se zaměřila na poměrně časté nesprávné používání členů a některé výrazy (např. „carrying activities“ nebo „carrying mothers“, kde autorka mohla mít na mysli „caring activities“ a „caring mothers“).

Závěr: Doktorandka osvědčila svoji schopnost samostatně vědecky pracovat. Disertační práci považuji za způsobilou k obhajobě.

V Praze, dne 10. září 2021

Doc. Dr.iur. Harald Scheu, Ph.D.